

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd om L 170 – spørgsmål A
Titel	Samrådsspørgsmål A: ”Hvad kan ministeren oplyse om udmøntningen af folkeskoleforliget af 24. januar 2006, herunder om ændringen af folkeskolelovens formålsparagraf samt udmøntningen af de nationale præstationsprofiler?”
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ej nærmere normeret
Tid og sted	Tirsdag den 4. april 2006 kl. 14, Christiansborg

Disposition

1. Indledning
2. Ændringen af folkeskolens formålsparagraf
3. Offentliggørelse af landsresultater af test (national præstationsprofil)
4. Andre dele af aftalen

1. Indledning

Udvalget har spurgt om, hvad jeg kan oplyse om udmøntningen af den politiske aftale om styrkelse af folkeskolen, som jeg den 24. januar indgik med forligspartierne bag folkeskoleloven.

Der ligger jo nu et lovforslag, der skal udmønte aftalen. I lovforslagets bemærkninger kan man læse en del om, hvad der herefter skal ske. Men vi er naturligvis også i mit ministerium i gang med nærmere at overveje, hvordan de opgaver, vi står over for, skal udmøntes, hvis forslaget bliver vedtaget i sin nuværende form.

Disse overvejelser er slet ikke tilendebragt, men jeg vil i dag kort orientere om en række opgaver, der i al fald skal tages fat på.

Jeg forstår udvalgets spørgsmål sådan, at man særligt interesserer sig for de dele af lovforslaget, der vedrører folkeskolens formålsparagraf og den såkaldte nationale præstationsprofil. Det har jeg disponeret ud fra.

Jeg vil dog først pege på, at når man taler om udmøntning af aftalen, så er ministeriets opgaver så langt det mindste af det. Lovforslaget omfatter jo en række ret forskellige initiativer. Skal man pege på en enkelt dækkende overskrift, må det blive udvikling af kvaliteten og fagligheden i folkeskolen. Folkeskolen er en kommunal opgave, hvilket lovforslaget understreger. De nye rammer giver også fremover masser af rum for lokal beslutning og prioritering. Det er fortsat kommunerne og de enkelte skoler og lærere, der i deres daglige virke skal sørge for, at de forskellige initiativer får den tilsigtede virkning på kvaliteten i folkeskolen.

Hver del af lovforslaget må give det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem, den enkelte skoleleder og den enkelte lærer anledning til at overveje, hvordan man skal agere inden for de nye rammer. Hvordan man kan bidrage til at udmønte aftalen i netop deres kommune, skole, lærerteam og klasse. Det er hér, det for alvor bliver interessant.

2. Ændringen af folkeskolens formålsparagraf

Lad mig starte med den foreslåede ændring af folkeskolens formålsparagraf.

Med forslaget tydeliggør vi, at formålet er at give eleverne kundskaber og færdigheder. Det kommer desuden udtrykkeligt til at fremgå af formålet, at folkeskolens opgave bl.a. er at forberede eleverne til videre uddannelse. Endelig understreger vi betydningen af, at eleverne bliver fortrolige med dansk kultur og historie som et naturligt led i den danske kulturarv og opnår forståelse for andre lande og kulturer.

Den præciserede formålsparagraf skal træde i kraft allerede fra næste skoleår.

Folkeskolens formålsparagraf har den betydning, at den skal være retningsgivende for det daglige arbejde ude på skolerne.

Formålsparagraffen vil have betydning, når vi i de kommende år skal til at gennemgå Fælles Mål. De enkelte fags formål samt trin- og slutmål vil blive vurderet i lyset af den nye formålsparagraf.

Formålsparagraffen har også betydning for kommunalbestyrelsen. Den enkelte kommunalbestyrelse skal tage stilling til, hvordan den konkret vil forholde sig til den ændrede formålsparagraf - altså om den giver anledning til, at kommunalbestyrelsen ændrer de mål og rammer, der er meldt ud til skolerne.

3. Offentliggørelse af landsresultater af test (national præstationsprofil)

Den 30. marts vedtog folkettinget lovforslag L101, hvori nationale test gøres obligatoriske. Testene skal udvikles og drives af en ekstern leverandør, og der er igangsat et EU-udbud.

Der er således grænser for, hvor håndfast jeg kan svare på konkrete spørgsmål om udmøntning af den nationale præstationsprofil på nuværende tidspunkt. Men jeg vil gerne – med det forbehold, at jeg kan blive klogere længere henne i processen – dele mine nuværende overvejelser og forventninger med udvalget.

De nationale it-baserede test vil som bekendt være et pædagogisk værktøj, som skal give læreren et overblik over såvel klassens som den enkelte elevs faglige niveau på de områder, som testen dækker. Således skal testene bidrage til lærerens grundlag for undervisningens videre tilrettelæggelse - sammen med en række andre evalueringsværktøjer, som også er under udvikling. Til det formål bliver testene udviklet, og det er også baggrunden for, at de er forankret i folkeskolelovens § 13, der handler om løbende evaluering.

Men der er en række andre formål, man også vil kunne anvende testresultaterne til:

- Ledelsen på skolerne får hermed et værktøj til kvalitetsudvikling af den pædagogiske ledelsesopgave.
- Testresultaterne kan anvendes ved kommunens tilsyn med skolerne - hvilket jeg vil vende tilbage til.
- Og endelig kan testresultaterne anvendes til at følge udviklingen i det faglige niveau på landsplan for hver test.

Når alle resultaterne fra elevgennemførelserne af en obligatorisk test er registreret, kan der beregnes et landsgennemsnit for elevernes resultat og en fordeling omkring gennemsnittet. Denne fordeling omsættes som udgangspunkt til en 5-trinsskala. Første gang en test - f.eks. i læsning i 8. klasse i maj 2007 - gennemføres, vil udgangsniveauet blive lagt, for der er i sagens natur ikke noget sammenligningsgrundlag. Midten af denne 5-trinsskala er 3, og gennemsnittet bliver den første gang, testen gennemføres, altså 3. Alle efterfølgende år vil man kunne se, hvordan udviklingen i fagligheden har været i forhold til udgangsåret.

Ud over landsgennemsnittet vil der blive offentliggjort en eller flere præstationsprofiler pr. test. Det afhænger bl.a. af, hvad den tjenesteyder, som bliver valgt til at levere de nationale test, anbefaler på baggrund af en faglig og forskningsbaseret vurdering af, hvad der giver det bedste og mest dækkende billede af det faglige niveau i faget.

Det vil give os alle et meget bedre grundlag, end vi har i dag, for at vurdere udviklingen i fagligheden i faget på de pågældende klassetrin.

De enkelte skoler og kommuner vil modtage sammenlignelige opgørelser over deres respektive resultater. Den nationale præstationsprofil og gennemsnittet vil give dem mulighed for at sammenligne sig med landsgennemsnittet.

Imidlertid er skolernes elevgrundlag forskelligt, set i forhold til de socio-økonomiske faktorer, der sædvanligvis spiller en rolle for det faglige niveau.

Derfor vil Undervisningsministeriet - tillige med de faktiske resultater - informere skoler og kommuner om resultaterne korrigeret for forskelle i elevernes sociale baggrund. Dette vil være en statistisk procedure, som vil give kommuner og skoler svar på følgende spørgsmål: "Hvordan ville skolens resultater have set ud hvis skolens elever havde samme socio-økonomiske baggrund som landsgennemsnittet for den pågældende årgang". Disse korrigerede tal og profiler vil naturligvis - ligesom andre testresultater - være yderst fortrolige og kun kunne bruges internt på skolen og i kommunen.

4. Andre dele af aftalen

Endelig vil jeg kort gennemgå de øvrige dele af aftalen.

Ekstra timer

Med hensyn til de ekstra timer i dansk og historie, så fremgår det af lovforslaget, at hjemlen i forhold til opjustering af de vejledende timetal samt minimumstimetallet for faget dansk allerede findes. Det er i forhold til faget historie, at de gældende hjemler ikke rækker.

Her er det min hensigt at udstede en ændringsbekendtgørelse til bekendtgørelsen om undervisningstimetal i folkeskolen, der indfaser de ekstra timer i dansk over de kommende tre skoleår, dvs. 2006/07, 2007/08 og 2008/09.

Når lovforslaget er vedtaget, vil jeg udstede en ny timetalsbekendtgørelse, der omfatter opjusteringerne af såvel dansk som historie. Reglerne om de ekstra timer i historie vil dog først træde i kraft den 1. august 2008, idet disse ekstra timer først vil blive indfaset over skoleårene 2008/09, 2009/10 og 2010/11.

De justeringer af trinmålene og slutmålene i de to fag, der er forudsat i lovforslagets bemærkninger, vil ske i sammenhæng med den almindelige gennemgang af Fælles Mål, som jeg nævnte tidligere under omtalen af formålsparagraffen.

Elevplaner

Med hensyn til elevplanerne, så fremgår det af lovforslaget, at pligten til skriftlighed træder i kraft fra det kommende skoleår.

I elevplanen skal nedskrives resultater af den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og den besluttede opfølgning herpå. Indførelsen af pligtmæssig skriftlighed ændrer ikke på de krav, der gælder til selve evalueringen. Der bliver kun krav om at notere oplysninger af betydning for lærerens, elevens og forældrenes arbejde med at følge op på og forbedre effekterne af undervisningen.

Jeg skal, forinden forslaget træder i kraft, udstede en bekendtgørelse om elevplaner.

Der skal nok være dem, der forventer - og måske på samme tid både imødeser og afviser - at bekendtgørelsen indeholder en nærmere konkretisering af, hvilken form og hvilket indhold en elevplan skal have.

Men jeg vil igen understrege, at jeg ikke ønsker at fastlægge en skabelon for elevplanerne.

Det vil være læreren, der fører pennen, og det vil altså som udgangspunkt være den, der afgør, hvad der skal med i en elevplan. Men læreren agerer også i en sammenhæng - med sine kolleger og skolelederen, eleven og forældrene samt for den sags skyld skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Her er igen et sted, hvor den lokale udmøntning er helt central. Jeg vil lægge stor vægt på, at den enkelte kommunalbestyrelse og skolebestyrelse og den enkelte skoleleder med sin lærergruppe tager de nødvendige drøftelser og beslutninger om, inden for hvilken nærmere ramme implementeringen af skriftlighed lokalt skal ske.

Præcisering af det kommunale ansvar

Også de nye bestemmelser om kommunale kvalitetsrapporter og handlingsplaner træder i kraft den 1. august 2006 med virkning fra skoleåret 2006/07. Men den første rapport skal dog først vedtages i efteråret 2007 - nærmere bestemt inden den 15. oktober 2007.

Jeg planlægger, forinden forslaget træder i kraft, at udstede en bekendtgørelse om anvendelse af kvalitetsrapporter og handlingsplaner i kommunalbestyrelsernes arbejde med evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen.

Der har særligt fra kommunal side været nogen bekymring for, hvor detaljeret jeg i disse regler vil fastlægge form og indhold på kvalitetsrapporterne. Jeg vil gerne mane den bekymring i jorden. Dét, der for mig er det helt væsentlige, er, at den enkelte kommunalbestyrelse fortsat har det nødvendige rum til at fastlægge, hvilke mål den har for sine skoler - hvad den så at sige selv anser for kvalitet. Og kommunalbestyrelsen vil så skulle evaluere på, om målene nås. Og følge op, når den ser resultaterne af evalueringen.

Det vigtige er, at der skal være åbenhed om og gennemsigtighed i denne proces. De minimumskrav til rapportens form og indhold, som jeg kommer til at stille i den kommende bekendtgørelse, skal tjene til at sikre denne synlighed.

Jeg vil sikre, at folkeskolens interessenter bliver hørt om udkast til såvel denne bekendtgørelse som bekendtgørelsen om elevplaner.

Etablering af nyt råd/ny styrelse

Lad mig helt kort slutte af med forslaget om at etablere et nyt råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen samt den styrelse, der skal sekretariatsbetjene rådet. Dette forslag indebærer en lang række implementeringsopgaver for ministeriet, som jeg ikke forventer, at der knytter sig den store almene interesse til.

Det er min hensigt, at denne del af forslaget skal træde i kraft så hurtigt, som det er praktisk muligt efter ikrafttræden af de øvrige dele af lovforslaget den 1. august 2006.

Der er valgt en model, hvorefter jeg med en bekendtgørelse kan sætte de relevante lovbestemmelser i kraft. Det er alene begrundet i hensyn til praktiske forhold.

Til allersidst skal jeg minde om, at aftalen af 24. januar 2006 også indebærer, at der skal gennemføres supplerende undersøgelser, der har til formål på landsplan at belyse elevernes kundskaber og færdigheder i udvalgte fag og klassetrin på områder (trinmål), der ikke er omfattet af testene. Det gælder f.eks. trinmål, som retter sig mod, at eleven demonstrerer evne til selvstændig formulering, analyse, problemorientering og -løsning m.v.

Den redegørelse, som senest tre år efter ibrugtagning af de første nationale test skal gives til Folketinget om virkningerne af disse test, vil komme til at indeholde indhøstede erfaringer fra udviklingsarbejdet.

Det var, hvad jeg på nuværende tidspunkt kan oplyse, om udmøntningen af aftalen.